pääsihteeri Karanko 17.2.2025

Eduskunta
Valtiovarainvaliokunta
Hallinto- ja turvallisuusjaosto

PUOLUSTUS- JA ILMAILUTEOLLISUUS PIA RY:N LAUSUNTO VALTIONEUVOSTON PUOLUSTUSSELONTEOSTA VNS 9/2024 vp

1 Yleistä

Puolustus- ja Ilmailuteollisuus PIA ry jakaa puolustusselonteon tilannekuvan ja sen edellyttämät johtopäätökset ja vaatimukset koskien puolustusteollisuutta:
[johtopäätös 15] *”Puolustushallinnon omaa kykyä ja kapasiteettia teknologian seurantaan ja hallintaan sekä kansainvälisten TKI-instrumenttien hyödyntämiseen vahvistetaan. Puolustusteollisuuden toimintaedellytyksiä parannetaan ja toimia tuotantokyvyn nostamiseksi tuetaan sotilaallisen huoltovarmuuden turvaamiseksi.”*

Olemme tyytyväisiä siihen, että selonteossa myös puolustusteollisuus nähdään osana puolustuksen toimintaedellytyksiä. *Vaatimukset Suomen puolustusjärjestelmälle lisäävät myös tarvetta omavaraisuusasteelle, syvemmälle yhteistyölle puolustusteollisuuden kanssa, murroksellisten teknologioiden hyödyntämiselle sekä monikansallisille ratkaisuille.*
Puolustusteollisuus ja sen kyvykkyydet ovat osa puolustusjärjestelmäämme ja kuten Venäjän sotatoimet Ukrainassa osoittavat, myös kansallisella puolustusteollisuudella ja huoltovarmuudella on suuri merkitys puolustustaistelussa.

Selonteon mukaisesti näemme, että *länsimaiden on lisättävä ja syvennettävä yhteistyötä puolustusteollisuuden kanssa nopeasti ja pitkäkestoisesti*. Jaamme selonteon näkemyksen siitä, että kokonaisuuteen sisältyy *kotimaisen puolustusteollisuuden tuotannon lisääminen ja vientimahdollisuuksien edistäminen sekä EU:n yhteishankkeiden ja rahoitusmahdollisuuksien täysmääräinen hyödyntäminen*. Olemme peräänkuuluttaneet näiden kokonaisuuksien tärkeyttä vuosikymmenten ajan ja suuri osa selonteonkin kirjauksista onkin esitetty jo aikaisimmissa selonteoissa, Valtioneuvoston huoltovarmuuspäätöksessä sekä strategioissa. Jäämme edelleenkin kaipaamaan näiden linjausten toimeenpanoa ja konkreettisia toimia. Kannaltamme tärkeintä on selonteon toimeenpano siten, että sen linjaukset näkyvät konkreettisina toimina kuten resurssien lisäämisenä sekä Puolustusvoimien hankintatoiminnassa.
Esimerkiksi yllä mainittu tuotannon lisääminen on kovinkin yksinkertaista: kotimaiselle teollisuudelle osoitetaan tilauksia ja/tai sen vientiedellytyksiä tuetaan tilausten saamiseksi ulkomailta.

Vaikka selonteossa peräänkuulutetaan yhteistyötä puolustusteollisuuden kanssa, valmisteltiin se sidosryhmiä kuulematta. Siten selonteossa ei ole linjattu Suomen roolia Natossa ja erityisesti Suomen teknologista profiilia liittouman jäsenenä, mikä on teollisuudelle tärkeää. Suomen korkea teknologiaosaaminen ja innovointikyky herättää paljon mielenkiintoa liittokunnan jäsenissä ja liittokunnassa. Vaikka Nato itse hankkii ja kehittää vain vähän suorituskykyjä, on Nato-jäsenyys avannut ovia suomalaiselle teollisuudelle. Teollinen ja teknologinen komponentti tulisi olla integroitu osa Suomen roolia Natossa. Teollisuuden sekä tiedeyhteisön osallistumisen mahdollistaminen eritasoiseen yhteistoimintaan (myös TKI) Naton kanssa tulisi ottaa hallinnon kehitysprojektiksi. Teollisuuden laajempi osallistuminen Naton eri toimintoihin hyödyntää myös puolustushallintoa, tuo toimintaan lisää resursseja ja kehittää Suomen puolustusyhteistyötä sekä keskinäisriippuvuutta.

Eteläranta 10, PL 10, 00131 Helsinki
Puhelin 09 192 31
www.puolustusteollisuus.fi
1534510-8

pääsihteeri Karanko 17.2.2025

2 Puolustusteollisuus

Puolustusteollisuuden ja sitä tukevan ns. kaksikäyttöteknologian tärkeys on korostunut nykyisessä turvallisuustilanteessa. Tämä on hyvin huomioitu selonteon useissa eri luvuissa.

Yhdymme selonteon sanoihin *”kriittisen tuotannon, teknologian ja osaamisen on oltava saatavissa ja käytettävissä kaikissa turvallisuustilanteissa… [Tämä] edellyttää kansallista teollista ja teknologista osaamista sekä tarkoituksenmukaista tuotantokykyä.”*

Huomautamme kuitenkin kulttuurin muutoksen tärkeydestä: jotta suomalainen teollisuus kykenee täysmääräisesti tukemaan Suomen puolustusta, tulee dialogia ja avoimuutta puolustushallinnon ja teollisuuden kesken lisätä. Tämä koskee niin materiaalisen suorituskyvyn kehittämisen kaikkia vaiheita ja niiden suunnittelua, sotilaallista huoltovarmuutta kuin kansainvälistä materiaaliyhteistyötäkin.

Puolustusteollinen kenttä on murroksessa. Moni aikaisemmin lähinnä kuluttaja-/teollisuusliiketoimintaan keskittynyt yritys tuottaa nyt ratkaisuja myös puolustusvoimien tarpeisiin joko suoraan tai teollisen arvoketjun osana. Näiden ns. siviiliteknologioiden integrointi (myös olemassa oleviin järjestelmiin) sekä vahva yhteistyö perinteisten ja uusien toimijoiden välillä on suomalainen vahvuus ja selkeä hyötytekijä puolustuskyvykkyyksien kehittämiselle. Myös Suomen kokonaisturvallisuuden malli edesauttaa yritysten välistä yhteistyötä sekä osaamisen huoltovarmuuden ja jatkuvuuden hallinnan varmentamista myös ns. siviilitoimijoissa. Puolustuksen kehittäminen tarvitsee sekä uusia toimijoita, että toimialaan pitkäaikaisesti sitoutuneita yrityksiä ja integraattoreita.

3 Sotilaallinen huoltovarmuus ja kumppanuudet

Sotilaallisen huoltovarmuuden turvaaminen on läpileikkaava teema ja kattaa koko puolustusmateriaalin elinkaaren sekä kansainvälisen yhteistyön. Kuten selonteossa todetaan, perustuu sotilaallinen huoltovarmuus *normaalioloissa rakennettuun riittävään teolliseen kapasiteettiin, osaavaan henkilöstöön ja varastoihin*. Huomautamme, että jos Suomessa toimivaan teollisuuteen ei kohdistu normaalioloissa tilauksia koti- tai ulkomailta, teollisuus ei kykene edellä mainittuja ylläpitämään.

Puolustusselonteoissa linjataan, että hankintoja suunnataan huoltovarmuuskriittisille yrityksille. Valitettavasti vastaavista aikaisemmista linjauksista huolimatta huoltovarmuuden turvaaminen ei näy Puolustusvoimien hankinnoissa muutamia poikkeuksia lukuun ottamatta. Puolustusvoimat kilpailuttaa laajalti myös huoltovarmuuskriittisiä hankintojaan eikä siten osallistu riittävän sotilaallisen huoltovarmuuden turvaamiseen. Viittamme useisiin aikaisempiin lausuntoihimme ja toteamme, että Puolustusvoimien hankintoja tulee suunnata kotimaahan silloin, kun se on huoltovarmuussyistä perusteltua. Ulkomailta hankittuihin järjestelmiin tulee liittää teollisen yhteistyön vaatimus, jolla osaltaan pyritään vahventamaan ao. järjestelmän huoltovarmuutta.

Selonteossa linjataan puolustuksen ylläpidon ja kehittämisen painopisteet. Muistutamme, että suomalaisella teollisuudella on kyvykkyyksiä ja tuotteita vastaamaan suureen osaan puolustusjärjestelmän tarpeita. Tällaisten hankintojen kohdistaminen kotimaahan olisi konkreettinen toimi selonteon linjausten toimeenpanemiseksi.

Eteläranta 10, PL 10, 00131 Helsinki
Puhelin 09 192 31
www.puolustusteollisuus.fi
1534510-8

pääsihteeri Karanko 17.2.2025

Huoltovarmuus koostuu myös osaamisesta sekä varastoinnista. Huoltovarmuusorganisaatioon kuuluva MIL-pooli teetti selvityksen maanpuolustuksen osaamistarpeista 2021. Selvityksen jatkotoimenpiteet on esitetty eri hallinnonaloille ja Huoltovarmuuskeskukselle ja suurin osa niistä on edelleen ajankohtaisia. Odotamme edelleen hallinnon reagointia tähän tärkeään kokonaisuuteen. Huoltovarmuusvarastointijärjestelmää tulisi kehittää ja tarkastelussa huomioida kumppanuuksien (uusien ja vanhojen) hyödyntäminen. Joidenkin varastojen hallinta voisi olla kustannustehokkaampaa tehdä yritysten toimesta.

Huoltovarmuutta voidaan varmistaa myös kansainvälisen yhteistyön keinoin ja Suomen Nato-jäsenyys on tuonut uuden komponentin sotilaalliselle huoltovarmuudelle. Muistutamme, että teollisuus osaltaan varmistaa avun vastaanottokyvyn sekä teknologisesti että logistisesti.

Puolustushallinto ryhtyy selvittämään kumppanuuksien kehittämistä. Päämääränä on varmistaa poikkeusolojen edellyttämä suorituskyky sekä määrittää sen perusteella kumppanuuksien tavoitetasot. Tuemme tätä selvitystä ja muistutamme teollisuuden ja erityisesti puolustusteollisen kentän murroksesta. Yritysten näkemys kumppanuuksista voi olla hyvinkin erilainen yrityksen toimialasta ja pääasiakkaista riippuen. Kumppanuuksien kehittämisen periaatteita tulisikin tarkastella yhdessä elinkeinoelämän kanssa.

Mahdollisten kumppanuussopimusten ulkopuolelle jää satoja huoltovarmuuskriittisiäkin yrityksiä, joiden tukea Puolustusvoimat sekä sen kumppanit tarvitsevat. Siten on tärkeää hyödyntää jo olemassa olevaa huoltovarmuusorganisaatiota ja sen toimintaa näidenkin yritysten tueksi.

Selonteossa mainitaan myös valmius sotatalouteen siirtymiseen. Huomautamme, että tämä vaatinee lainsäädösmuutoksia ja kokonaisuutta on tarkasteltava osana Valmiuslain uudistusta. Valmiuslaki ei tällä hetkellä sellaisenaan kata kaikkia yhteiskunnallisen varautumisen tarpeita. Yritysten näkökulmasta suuri haaste sisältyy myös normaaliaikojen häiriötilanteeseen, jossa Valmiuslain pykäliä ei ole otettu käyttöön. Näistä on jonkin verran säädetty sektorikohtaisessa lainsäädännössä, mutta sotatalouteen siirtymisestä ei ole.

4 Teknologian kehitys ja TKI-toiminta

Uusi selonteko jatkaa edellisen selonteon (2021) linjaa tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan (TKI) tärkeydestä. TKI- toiminnassa korostuvat *puolustushallinnon oma teknologinen tilanneymmärrys, sille pohjautuvat strategiset valinnat sekä järjestelmällinen osaamisen hallinta*. Tuemme tavoitetta TKI-toiminnan resurssien vahvistamiseksi. Toistamme aikaisemmin esille tuomamme tarpeen puolustusministeriön hallinnonalan TKI-resurssien lisäämisestä sekä korvamerkinnästä puolustusbudjettiin.

Jaamme selonteon näkemyksen teknologisen kehityksen vaikutuksesta sodan kuvaan ja taistelutapaan. Olemme samaa mieltä siitä, että *teknologisella etumatkalla voidaan kompensoida lukumääräistä alivoimaa*. Tämä kuitenkin edellyttää riittävää kansallista, ei vain Puolustusvoimien, resursointia TKI-toimintaan sekä teknologioiden hyödyntämiseen ja uusien sovellusten/järjestelmien kehittämiseen. Pelkkä teknologian ymmärrys tai tutkimus ei tuota sotilaallisia suorituskykyjä.

Puolustusteollisuus tutkii, kehittää ja innovoi uusia kustannustehokkaita ratkaisuja samanaikaisesti, kun se resursoi pitkäaikaisen korkean intensiteetin kulutussodankäynnin vaatimaan tuotantoon ja rakenteisiin. Pidämmekin erittäin positiivisena linjausta, että *tutkimus-*

pääsihteeri Karanko 17.2.2025

ja teknologia-alan kehittämistyötä hankitaan lähtökohtaisesti kotimaasta ja että *kehitystyötä tehdään aikaisempaa joustavammin ja yhä useammin yhteistyössä puolustushallinnon ulkopuolisten toimijoiden kanssa.* Samalla on edistettävä tavoitteellisesti yhteistyötä EU:ssa, Natossa sekä muissa kahden- ja monenvälisissä TKI-yhteistyörakenteissa. Olemme samaa mieltä siitä, että kansainvälisten rahoitusmekanismien hyödyntämistä on edistettävä. Näkemyksemme mukaan tämä vaatii puolustushallinnolta vahvempaa henkilöstöresursointia kansainvälisten hankkeiden valmisteluun.

5 Euroopan Unioni

Jaamme selonteon näkemyksen Komissio vahvistuvasta roolista puolustuksen kehittämisessä. Koska puolustus on jäsenmaiden vastuulla, keskittyvät Komission aloitteet vahvasti puolustusteollisuuteen ja sen tuotannon sekä kilpailukyvyn kehittämiseen.

Komission eri aloitteet ovat moninaisia ja olemme niistä lausuneet erikseen asioiden ollessa käsittelyssä Eduskunnassa. Kuten selonteossa todetaan, on tärkeää, että Komissio edistää teollisuuden toimintaympäristöä (mm. markkinoiden avoimuus), mutta myös että *Unionin politiikkatoimissa huomioidaan eri aloitteiden ja välineiden vaikutukset Suomen puolustusteolliseen ja teknologiseen pohjaan*

Suomen tulisi nyt toimia aktiivisesti EU:ssa ja varmistaa rajavaltiona merkittävä osuus puolustukseen tulevasta yhteisrahoituksesta. Hyvänä esimerkkinä tarvittavasta työstä käy tähän mennessä käytetyt rahoitusmekanismit (EDF, EDIP, ASAP ja EDIRPA), joista Suomi on onnistunut kotiuttamaan hankerahoitusta yllättävänkin hyvin.

Jaamme selonteon näkemyksen siitä, että on tärkeää vahvistaa EU:n strategista autonomiaa ja vähentää haitallisia riippuvuuksia. Puolustusteollisuuden arvoketjut ovat globaaleja eikä kaikkia tarvittavia raaka-aineita tai komponentteja ole välttämättä saatavilla Euroopan talousalueelta. Komission esittämät toimet puolustusteollisuuden tuotannon lisäämiseksi eivät toteudu, jos alihankintaketju ei kykene toimittamaan tarvittavia tuotteita.

6 Teollisuuden vientiedellytysten ja kansainvälistymisen tukeminen

Selonteossa todetaan useassakin kohdassa, että *teollisuuden kansainvälistyminen ja sen kansainväliset arvoketjut vahvistavat sotilaallista maanpuolustusta ja huoltovarmuutta*. Siten *alan vientiedellytyksiä ja kansainvälistymistä on tuettava*. Luonnollisesti jaamme tämän näkemyksen.

Suomalaisen puolustusteollisuuden viennin suuruus vaihtelee vuosittain ja on 40 – 60 % alan kokonaisliikevaihdosta. Toisin kuin selonteossa todetaan, viennin osuus on ollut merkittävä jo vuosikausia ja tuotteet kehitetään lähtökohtaisesti myös kansainvälisiä markkinoita varten. PIA:n jäsenistön kokonaisvienti puolustus-, ilmailu-, avaruus- ja turvallisuustoimialoilla oli noin miljardi euroa vuonna 2023. Viime vuonna jo pelkkä puolustustarvikkeiden vientilupien arvo nousi noin 1,4 miljardiin, ja luku on yli kaksinkertaistunut vuodesta 2023.

Esitämme, että Puolustusvoimia koskevaa lainsäädäntöä tarkastellaan ja Puolustusvoimille annetaan tehtäväksi teollisuuden vientiedellytysten ja kansainvälistymisen tukeminen. Asia on mainittu Puolustusvoimien toimintamenomomentin perusteluissa, mutta kokonaisuudelle tarvitaan budjettilakia vahvempi ohjaus. Lakimuutoksen voi tehdä samalla, kun säädöksiä tarkennetaan vastaamaan Nato-jäsenyyden vaatimuksia.

pääsihteeri Karanko 17.2.2025

Vientiedellytysten ja kansainvälistymisen tukeen liittyy useita kokonaisuuksia ja hankkeita, joita tulee edistää pikaisesti. Keskeisin näistä on hallitusten välisen Government-to-Government-kauppatavan (G2G) luominen Suomeen. Myös hallinnonalojen välisen yhteistyön kehittäminen, Suomen puolustusasiamiesverkoston vahvempi hyödyntäminen sekä Business Finlandin ja puolustushallinnon lähempi yhteistyö edesauttaisivat teollisuuden kansainvälisen liiketoiminnan kasvua.

7 Tuki Ukrainalle

Suomen materiaaliapua Ukrainaan on jatkettava ja lisättävä nykyisestä. Selonteon mukaan Suomi tiivistää kahdenvälistä puolustusyhteistyötä Ukrainan kanssa ja keskeisiä osa-alueita on myös puolustusmateriaaliyhteistyö.

Ukrainan tukemisessa siirryttäneen yhä enenevässä määrin malliin, jossa Suomen tuki ohjautuu suomalaisen puolustusteollisuuden kautta. Toisin sanoen Suomi hankkii ja lahjoittaa kotimaisen teollisuuden tuotteita Ukrainaan. Näin toimivat jo lähes kaikki muut EU- ja Nato- maat. Tuemme tällaista mallia, jolle on pikaisesti osoitettava riittävä rahoitus. Lisäksi toiminnan prosessit on luotava mahdollisimman kevyiksi ja nopeiksi, jotta Ukrainan materiaalitarpeeseen kyetään vastaamaan ajoissa. Muistutamme myös, että suomalaisella teollisuudella on mahdollisuus toimittaa myös uutta ja kehittyvää teknologiaa hyödyntäviä tuotteita, joita ei välttämättä ole vielä edes Puolustusvoimilla käytössä.

8 Resurssit

Suomen puolustusbudjetti ylittää tällä hetkellä Naton vähimmäistavoitteen 2 % bruttokansantuotteesta johtuen suurista materiaalihankkeista. Suomen puolustusbudjetin on jatkossakin pysyttävä vähintään Natossa yhteisesti hyväksytyllä vähimmäistasolla. Muistutamme, että vahvan puolustuskyvyn omaava maa on turvallinen ja vakaa toimintaympäristö myös kasvulle ja ulkomaisille investoinneille.

Puolustusselonteon mukaisesti Puolustusvoimien henkilöstötarve on aikaisemman 500 henkilötyövuoden lisäksi 1500 henkilötyövuotta kuluvalle ja seuraavalle vaalikaudelle. Selonteon mukaan myös puolustusministeriön henkilöstövahvuutta on tarve lisätä selontekokauden aikana. Selonteossa todetaan, että puolustushallinnon on jatkossakin osallistuttava aktiivisesti Euroopan puolustusrahaston työohjelmien valmisteluun sekä rahastosta rahoitettaviin hankkeisiin. Toistamme jo useassa eri yhteydessä esiin tuomamme tarpeen lisätä hallinnonalan kansainvälisen materiaaliyhteistyön henkilöresursseja. Olemme aikaisemmin esittäneet, että teollisuuden kansainvälistymistarpeita varten puolustusvoimiin ja puolustusministeriöön lisättäisiin kumpaankin 2 henkilötyövuotta. Näitä resursseja tarvitaan niin vienninedistämisen kuin kansainvälisten TKI- hankkeiden valmisteluun ja tueksi. Näemme siten, että selonteossa esitetyistä lisähenkilötyövuosista vähintään tuo 2 + 2 tulisi osoittaa näihin toimintoihin. Näillä pienillä henkilölisäyksillä on kansantaloudellisesti valtava vipuvaikutus kuten tähänastinen kokemus mm. EU-hankkeista on osoittanut. Saamme maksuosuuttamme takaisin monikertaisena saantona ja kehitämme korkean jalostusarvon työpaikkoja Suomeen.

Erillisenä kokonaisuutena on G2G- kauppatavan edellyttämä henkilötyömäärä, jota arvioimme erikseen parhaillaan. G2G- mallin on kuitenkin tarkoitus maksaa itse itsensä, joten emme tarkastele kokonaisuuden resurssitarpeita tässä lähemmin.

pääsihteeri Karanko 17.2.2025

Toimintaympäristön muutos ja Suomen Nato-jäsenyys ovat tuoneet mukanaan uusia lisätarpeita, jotka kohdistuvat Puolustusvoimien henkilöstörakenteeseen. Puolustusvoimilla on hyviä kokemuksia kumppanuuksista ja kannustamme hallinnonalaa tarkastelemaan eri toimintojaan ja mahdollisuutta siirtää esimerkiksi tuotantotoiminta, kuten lataamot, elinkeinoelämälle.

9 Yhteenvetona

1. Jaamme selonteon näkemykset ja johtopäätökset tarvittavista toimista puolustusteollisuuden osalta.
2. Tärkeintä on selonteon toimeenpano siten, että sen linjaukset näkyvät konkreettisina toimina kuten resurssien lisäämisenä sekä Puolustusvoimien hankintatoiminnassa.
3. Teollisuuden sekä tiedeyhteisön osallistumisen mahdollistaminen eritasoiseen yhteistoimintaan Naton kanssa tulisi ottaa hallinnon kehitysprojektiksi.
4. Dialogia ja avoimuutta puolustushallinnon ja teollisuuden kesken tulee lisätä.
5. Puolustusvoimien hankintoja tulee suunnata kotimaahan silloin, kun se on huoltovarmuussyistä perusteltua.
6. Ulkomailta hankittuihin järjestelmiin tulee liittää teollisen yhteistyön vaatimus, jolla osaltaan pyritään vahventamaan ao. järjestelmän huoltovarmuutta.
7. Useiden selonteossa mainittujen hankkeiden hankinnan kohdistaminen kotimaahan olisi konkreettinen toimi selonteon linjausten toimeenpanemiseksi.
8. Huoltovarmuusvarastointijärjestelmää tulisi kehittää ja tarkastelussa huomioida kumppanuuksien (uusien ja vanhojen) hyödyntäminen. Joidenkin varastojen hallinta voisi olla kustannustehokkaampaa tehdä yritysten toimesta.
9. Kumppanuuksien kehittämisen periaatteita tulisi tarkastella yhdessä elinkeinoelämän kanssa.
10. Lainsäädännön on tuettava sotatalouteen siirtymistä.
11. Tuemme TKI-resursointien lisäystä: ne tulisi korvamerkintä puolustusbudjettiin.
12. Kansainvälisten TKI- rahoitusmekanismien hyödyntämistä on edistettävä.
13. Suomen EU-politiikassa on tärkeää, että edistetään teollisuuden toimintaympäristöä (mm. markkinoiden avoimuus), mutta myös että Unionin politiikkatoimissa huomioidaan eri aloitteiden ja välineiden vaikutukset Suomen puolustusteolliseen ja teknologiseen pohjaan.
14. Suomen tulisi nyt toimia aktiivisesti EU:ssa ja varmistaa rajavaltiona merkittävä osuus puolustukseen tulevasta yhteisrahoituksesta.
15. EU:n strategista autonomiaa tulee vahvistaa ja siten vähentää haitallisia riippuvuuksia.
16. Esitämme, että Puolustusvoimia koskevaa lainsäädäntöä tarkastellaan ja Puolustusvoimille annetaan tehtäväksi teollisuuden vientiedellytysten ja kansainvälistymisen tukeminen
17. Vientiedellytysten ja kansainvälistymisen tukeen liittyviä hankkeita tulee edistää pikaisesti.
18. Suomeen tulee luoda valtioiden välinen, Government-to-Government kauppatapa.
19. Suomen materiaaliapua Ukrainaan on jatkettava ja lisättävä nykyisestä. Tukeen suomalaiselta teollisuudelta hankittaviin tuotteisiin on osoitettava määräraha.
20. Suomen puolustusbudjetin on jatkossakin pysyttävä vähintään Natossa yhteisesti hyväksytyllä vähimmäistasolla.
21. Puolustushallinnon henkilöstöresursseista on osoitettava materiaalialan kansainväliseen yhteistyöhön 2 + 2 henkilöä.
22. Puolustushallinto tarkastelisi toimintojaan ja siirtäisi mm. tuotantotoiminnan elinkeinoelämälle.